

5,795,000 Rbd., til de særlige Fonds, der jo ogsaa hente deres Indtægter fra Folkets Rod, og som altsaa ogsaa maae staffles tilveie ved Folkets Virksomhed, 675,000 Rbd., tilsammen 15,453,000 Rbd. Fordeler jeg denne Sum paa Individierne, fra det nyfødte Barn til den døende Mand, og anslaaer Befolkningen her i Danmark til 1,500,000, hvilket er lidt høiere, end den virkelig er, saa bærer for denne Deel af Statslivet hvert Individ en aarlig Udgift af 10 Rbd. Naar jeg tager Hensyn til Tien-derne, hvormed Præsteskabet lønnes, til Konge-tienden og Kirketienden, altsammen Ildeser, altsammen Noget, der, enten de ere private Tiender eller ikke, maae bæres af den frembringende Klasse, thi den private Tienbeeier maa betragtes som en Mand, der har faaet en Gjæld betalt af Staten, men Befolkningen, Statens Grundmasse, udreder den — naar jeg tager Hensyn til samtlige disse Tiender og til-lige til, hvad der ved Sportelreglementet ud-redes som Lønning til de forskjellige Embeds-mænd, samt endnu til forskjellige andre Udgif-ter, der paa forskjellig Maade komme frem omkring i Staten og mere eller mindre vedrøre Statslivet, saa udgjør dette, saavidt jeg har kunnet skjønne, omtrent 3,000,000 eller 2 Rbd. pr. Individ. Naar jeg dernæst spørger, hvor stor er Kongerigets Andeel i de samtlige Ud-gifter til Fællesmonarchiet, saa udgjør den, efterat jeg har fradraget det, som Landsdelene bidrage, omtrent 6,550,000 Rbd., hvilket bliver $4\frac{1}{4}$ Rbd. pr. Individ. Jeg faaer saaledes ud, at hvert Individ i Landet maa udrede mellem 16 og 17 Rbd. til det Offent-iges Brug. Saavidt jeg kan skjønne efter det jo vistnok temmelig løse Overslag, man i aa Henseende kan gjøre, udgjør dette mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{5}$ af det, som man kan anslaae ethvert Individ istand til at fremvirke ved sin Arbeids-raast — hvilket jo imidlertid foreligger for de Herrer til nærmere Overveielse. Dette, siger jeg, er en meget stor Byrde; et Folk, der pr. Individ, Børn og gamle Mænd iberegne, maa afgive mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{5}$ af sin hele Virksomheds Udbytte, er overordentlig høit beskattet, og Grunden til, at vi her i Landet savne en stor, kraftig oplyst Middelklasse — en Klasse, vi

daglig maae høre. — ligger ikke i noget andet Phenomen end det, at vi i en Række af Aar have berørt hele Statslivet saa stærkt, have borttaget Saameget fra Virksomhedens Resul-tat, hvad der ikke alene sløver Virksomheden, men ogsaa gjør det umuligt for den hele store virksomme Masse at bruge Meget ud over det, der hører til det daglige, allertaryeligste Livs-ophold.

Om jeg har havt ganske Ret i det, jeg her har fremstillet, om jeg har regnet mere eller mindre rigtigt, skal jeg atter henstille til de Herrer. Det, der har været mit Hovedfor-maal, var at henlede Opmærksomheden paa denne Side af Sagen, overbevist om, at der vil gives mangan en dygtig Arbejder, der kan tage bedre fat paa Spørgsmaalet og bringe et bedre Udbytte ud deraf. Det skulde endog være mig hjært, om det skulde vise sig, at vor Stilling var gunstigere, end jeg har fremstillet den. Men bliver det efterhaanden klart, hvad det steds mere og mere vil blive, alt efter som Oplysningerne herom komme fuldstændigere for Dagen, at Forholdet er saaledes, som jeg har fremfat det, troer jeg, at deri atter maae ligge Bevist for, at vi, om vi vilde vedblive at være en uoplyst Stat, eller rettere et nogenlunde lykkelig Folk, maae standse paa den Storhedsbane, som vi til vor Fordærvelse i en lang Række Aar have betraadt. Vi ere ikke derved gaaede frem, vi ere gaaede tilbage. Forøvrigt vilde det være uret, om jeg ikke ved Siden heraf ansørte, at vor finantsielle Status i det Hele taget i ikke ringe Grad i de senere Aar har forbedret sig; jeg mener ikke den finantsielle Status, som jeg her har omtalt, ikke den, som er Finantsklassen i Folkets Lønne, men Finantsklassen i Statens Beholdning; der er det, at vor finantsielle Status er bleven bedre.

Da jeg næsten tør haabe, at den ærede Formand ikke vil ende Forhandlingen idag, troer jeg, at jeg for mit Bedkommende kan slutte; der er maaskee Mange, som bebreide mig, at jeg allerede har benyttet Forsamlingens Taalmodighed for meget.